

Bůh, náš Spasitel a Kristus, naše naděje

Základ kázání: 1Tm 1:1-2

1. čtení: Iz 45:18-25

Pavel, apoštol Krista Ježíše z pověření Boha, našeho Spasitele, a Krista Ježíše, naší naděje, ² Timoteovi, vlastnímu synu ve víře: Milost, slitování a pokoj od Boha Otce a Krista Ježíše, našeho Pána.

ÚVOD: PROČ ZROVNA 1. LIST TIMOTEOVI?

Milí bratři, milé sestry, dva důvody mě vedly k tomu, že jsem se rozhodl s vámi postupně probírat 1. list Timoteovi. Za prvé: Je tomu přesně rok a půl, co jsem našim presbyterům slíbil, že před novou volbou staršovstva budu kázat o tom, kdo je starší sboru, čím se vyznačuje a jaké jsou jeho povinnosti.

A o tomto důležitém tématu hovoří především dva Pavlovy dopisy: 1. Timoteovi a Titovi.

Za druhé: V 1. dopise Timoteovi se nachází některá místa, kterým pořád ještě úplně nerozumím, nebo na které čas od času radikálně změním názor. A jak každý kazatel, či učitel Božího slova dobře ví: Nejvíce se člověk naučí tím, že se musí dobře připravit na výklad Božího slova druhým lidem. V tomto dopise ale nejsou jen nejasné pasáže... Jsou v něm i místa, kterým rozumíme, jen jsou pro nás stále velmi těžká. Tedy těžká ne k pochopení, ale k následování. To jsou zhruba důvody, proč se nyní po několik nedělí budeme společně zabývat tímto biblickým spisem.

1. ZÁKLADNÍ INFORMACE O 1. LISTU TIMOTEOVI

Nejprve několik základních údajů o celé epištole. Navzdory silnému liberálnímu názoru, že tento list nenapsal apoštol Pavel sám, ale některý z jeho přímých či nepřímých žáků dlouho po Pavlově smrti, tvrdím, že jej skutečně napsal apoštol Pavel. Věřím tomu a jsem o tom přesvědčen. Nejen proto, že to je jediná možnost, kterou nám Písmo nabízí... Ale také proto, že k podpoře této teorie existují rozumné důvody. Víte, na teologické fakultě nás učili, že tyto tři pastorální epištoly (1Tm, 2Tm a Tt) apoštol Pavel ve skutečnosti nenapsal. A já jsem tento kritický hlas mnoho let nekriticky přijímal. Až dlouho po absolvování studia teologie, až kdysi na faře jsem se dostal k názorům té druhé, konzervativní strany, která se staví za autorství apoštola Pavla. A názory této druhé strany mně dávají smysl.

Takže jen krátce: Poté, co byl Pavel propuštěn z římského vězení (patrně r. 62 po Kr.), dál ještě několik let kázal Krista a zvěstoval evangelium v různých končinách Římské říše. V této době, tedy mezi lety 62-64, napsal oba dopisy svému žákovi Timoteovi. Většina badatelů má za to, že za prvního velkého pronásledování křesťanů císařem Neronem byl apoštol Pavel v Římě nakonec popraven. To znamená v letech 64-65. Jedná se tedy o dopisy zralého a stárnoucího apoštola, který má za sebou již mnoho práce na vinici Páně – a věčnost na dosah.

Tento dopis píše apoštol Pavel odněkud z Makedonie. A adresátem je Timoteus, který toho času přebývá v Efezu – a tam se stará o tamní církevní společenství. To slyšíme z v. 3:

- ³ *Když jsem odcházel do Makedonie, žádal jsem tě, abys dále zůstal v Efezu a nikomu nedovolil učit odchylným naukám ⁴ a zabývat se bájemi a nekonečnými rodokmeny, které vedou spíše k jalovému hloubání, než k účasti víry na Božím záměru.* (1Tm 1:3-4)

Takže už víme to základní: Kdo, komu, kdy, odkud a kam píše tento dopis.

2. KDO JE PAVEL A KOMU PATŘÍ? A KDO JSME MY A KOMU PATŘÍME?

A teď se vrhneme na naše dnešní úvodní verše.

- ¹ *Pavel, apoštol Krista Ježíše z pověření Boha, našeho Spasitele, a Krista Ježíše, naší naděje.* Co zde o sobě Pavel říká?

Tak především: Že je *apoštol*. Velvyslanec, mohli bychom říct dnešním jazykem. Pavel je apoštol v tom nejužším biblickém významu. Člověk, který se osobně setkal se vzkříšeným Ježíšem. A kterého vzkříšený Ježíš přímo pověřil hlásáním evangelia všem národům.

Však to známe ze Skutků apoštolských. Saul cestuje do Damašku, na cestě ho osleplí světlo z nebe...

- ⁴ *Padl na zem a uslyšel hlas: "Saule, Saule, proč mne pronásleduješ?"* ⁵ *Saul řekl: "Kdo jsi, Pane?" On odpověděl: "Já jsem Ježíš, kterého ty pronásleduješ."* (Sk 9:4-5)

A Ananiášovi, který Pavla v Damašku pokřtil, Kristus o Pavlovi řekl:

- *"Jdi, neboť on je mým nástrojem, který jsem si zvolil, aby nesl mé jméno národům i králům a synům izraelským."* ¹⁶ *Ukáži mu, co všechno musí podstoupit pro mé jméno."* (Sk 9:15-16)

Pavel je apoštol Ježíše Krista. Ten, který je Kristem přímo vyslaný. Ten, který Ježíši Kristu patří. Je jeho. Ne svůj. Ale jeho. Jinými slovy: Apoštol ví, komu patří. Nejen že ví, komu uvěřil. (2Tm 1:12) On ví, komu také patří. Komu patří jeho život, jeho práce, jeho odpočinek, jeho hlas, jeho ruce, jeho síla, jeho srdce. Patří Kristu Ježíši – a ne sám sobě.

A jistě není bez zajímavosti, že apoštol zde mluví o našem Spasiteli v obráceném pořadí, než jsme zvyklí. Všimli jste si toho? Říká: *Apoštol Krista Ježíše*. A ne: Ježíše Krista.

Je to symbolické... Zatímco dvanáct apoštolů nejdříve znalo Ježíše, a až poté jej vyznalo jako Krista (Mesiáše), apoštol Pavel se v Damašku nejprve setkal se vzkříšeným Kristem. A až pak pochopil, kdo tento vzkříšený Pán je. Že je to Ježíš z Nazaretu, nedávno ukřižovaný na Golgotě pro naše hříchy.

3. Z BOŽÍHO PŘÍKAZU SE PAVEL STAL APOŠTOLEM... A MY?

Ale to není všechno. Pavel je apoštolem nejprve z *pověření Boha, našeho Spasitele*, jak říká.

Kraličtí překládají:

- *podle zřízení Boha spasitele...*

A ČSP:

- *podle příkazu Boha, našeho Zachránce...*

A to je asi nejsprávnější překlad: Pavel se stal apoštolem na základě Božího *příkazu*. Bůh rozhodl, aby byl Pavel vyslancem evangelia. A Pavel se jím stal. Není to Pavlova zvůle. Není to Pavlův rozmar. Není to Pavlovo vlastní, vnitřní rozhodnutí. Je to Boží příkaz. Boží nařízení. A Pavlova poslušnost. Boží nařízení a lidská ochotná poslušnost – tyto dvě složky jsou vždycky zapotřebí, aby křesťan dělal to, co má. Aby křesťan byl tím, kým má být.

Jak to máme my, bratři a sestry? K čemu nás Bůh volá? Co nám nařizuje? Jsme vůči tomuto Božimu povolání a nařízení citliví? A pokud jsme citliví, jsme pak poslušní? Posloucháme Boha v tom, co nám konkrétně přikazuje? Teď opravdu nemám na mysli obecné věci, jako je láska k přátelům a nepřátelům, odpouštění, pomoc v nouzi atd. Mám na mysli speciální úkoly, které nám Bůh svěřuje a které nám přikazuje.

K čemu tě volá Bůh? K tomu, abys dobře vedl tento sbor a byl pro druhé vzorem ve víře, lásce a naději - jakožto starší tohoto společenství? Nebo k tomu, aby sis zkusil připravit program pro děti v nedělní škole? Nebo k tomu, abys začal chodit do zpěvu a svým hlasem ještě častěji a lépe uctíval Hospodina? Nebo ke zvěstování evangelia svým bližním? K pravidelným modlitbám? Nebo k práci na sborových budovách či k jejich úklidu? Ne, nedělám si legraci! Všechno je důležité – když se jedná o dobro a prospěch Boží církve a o růst evangelia v tomto světě. I umytí podlahy v kostele a umytí záchodů ve sborovém domě je důležité. I k tomu se může křesťan cítit povoláný – a ostatní budou rádi, že díky němu mohou přebývat v čistém sborovém prostředí. Je to stejně důležitá duchovní činnost, kterou máme Boha oslavit a druhým tak být prospěšní, jako je zvěstování evangelia – a to myslím smrtelně vážně!

Bratři a sestry, možná že někdy zbytečně rozlišujeme mezi duchovními a světskými činnostmi ve sboru. Všechno je duchovní, pokud plníme to, k čemu nám Bůh dal sílu a k čemu nás on sám přivedl.

Pavel byl z rozkazu Boha apoštolem Ježíše Krista. A kým jsi, nebo kým máš být z rozkazu Boha ty? Přemýšlej nad tím! Modli se za to! A až to budeš vědět, poslechni svého Nadřízeného! Poslechni svého Zachránce! Vždyť ani ty si nemůžeš v životě dělat, co se ti zlíbí. I ty přece patříš Ježíši Kristu – stejně jako mu patřil apoštol Pavel.

4. NÁŠ BŮH JE V PRVNÍ ŘADĚ SPASITEL

A teď: Co apoštol říká o Bohu, který mu nařídil být apoštolem Ježíše Krista? Že je Spasitel (viz také: 1Tm 2:3; 4:10; Tt 1:3; 2:10) Jeho Bůh je v první řadě Bůh Zachránce. Z Nového zákona neslyšíme zase tak často, že Bůh je Spasitel. Ale Starý zákon je tohoto vyznání plný. Třeba žalmisté vyznávají:

- *Ved' mě cestou své pravdy a vyučuj mě, vždyť jsi Bůh, má spása, každodenně skládám svou naději v tebe. (Ž 25:5)*

Nebo proroci:

- *Hle, Bůh je má spása, doufám a jsem beze strachu. Hospodin, jen Hospodin je má záštita a píseň, stal se mou spásou." (Iz 12:2)*

A pak že Bůh Starého zákona je Bůh tvrdý a krutý, zatímco Bůh Nového zákona je hodný a laskavý... To je do nebe volající lež! Apoštol Pavel vyznává, že Hospodin je jediný Spasitel. Bůh je Původce, Architekt naší spásy. Spásy, kterou slíbil už Adamovi a Evě v Zahradě, než je od sebe vyhnal. Spásy, kterou v Ježíši Kristu potvrdil a dotáhl do vítězného konce.

A toto si musíme připomínat pořád dokola, protože na to ve své hříšnosti pořád zapomínáme: Že náš Bůh je především naším Zachráncem, Spasitelem. Když na to zapomínáme, pak o Bohu přemýšlíme jako o *nebeském policistovi*, který se nás snaží nacytat při rychlé jízdě a uložit nám pokutu. Nebo jako o *nebeském soudci*, který od našeho narození sepisuje všechny naše přestupky, aby nám to pak v závěru života všechno spočítal. Nebo jako o *kosmickém osudu*, který se o nás vlastně nezajímá, nestará – a valí na nás jednu těžkost za druhou. Ne! Hospodin, náš Bůh není v první řadě náš Stvořitel. A už vůbec není v první řadě Zákonodárce a Soudce v jedné osobě. Hospodin je především náš mocný Spasitel, náš neohrožený Zachránce.

5. PÁN JEŽÍŠ JE NAŠÍ JISTOU NADĚJÍ

A jak apoštol dnes nazývá Ježíše Krista? Pavel o něm mluví jako o naší *naději*. Ježíš je naše naděje. Bratři a sestry, to nikde jinde v Novém zákoně nenalezneme! To je zcela jedinečné vyjádření! Že máme naději v Kristu, to slyšíme poměrně často. Ale přímo že Ježíš Kristus je naší nadějí, to zase tak často ne.

A přitom je to hluboká a svatá pravda. Kristus je ztělesněním naší veškeré náboženské i lidské naděje. Že mě Bůh miluje a proto mě – navzdory všem mým hříchům! – jednou laskavě přijme do své věčné náruče, za to přece vděčím Ježíši, jeho vykupující smrti. Že nezůstanu v temnotě hrobu, ale že půjdu přímo do Boží náruče, za to vděčím Ježíši, jeho slavnému vzkříšení. Že s námi je Bůh, byť by z nebe trakaře padaly, to nám potvrdil skrze Ježíše Krista. Že nikdy nejsme sami, a že to s námi Bůh vždycky myslí dobře, tomu věříme, v to doufáme i v těch nejtěžších chvílích našeho života díky tomu, co pro nás v Kristu učinil. Ne pro náš krásný úsměv, ne pro naše schopnosti a kladné stránky... Ale pro Ježíše Krista.

Ježíš je celou naší nadějí. Bez něj žádnou naději nemáme. A proto my ani žádnou další naději v tomto světě, ani v nás samotných nehledáme. A když se nám přece jen někdy zdá, že ho ztrácíme, pak máme pocit, že ztrácíme celý život, že všechno prohráváme, že umíráme.

Pamatuji si na jeden okamžik před mnoha lety, kdy mi Bůh dal při modlitbách prožít půl hodiny naprostého zoufalství a pochybování. Že ten, ke kterému volám, neexistuje. Že Ježíš Kristus je mrtvý. Není živý, nežije se mnou, nezachránil mě, nemluví se mnou, nepomáhá mi.

Že to je všechno výmysl, lež, omyl našich otců a matek, kterým nás krmili od dětství a kterým zase my budeme krmit naše děti. A víte co? Chtěl jsem umřít. Já jsem v tu chvíli vážně chtěl umřít. Protože bez Ježíše Krista mně můj život přišel bezcenný, nesmyslný a zbytečný. Mohl bych bez Krista vychovávat své děti a žít jako slušný člověk? Mohl bych bez Krista pracovat, vydělávat a utrácet peníze? Mohl bych se bez Krista radovat z běžných věcí? Mohl bych bez Krista zvládnout všechny nadcházející těžkosti života? Ne! Nemohl! Naštěstí to tehdy trvalo snad opravdu jen půl hodiny. A byť jsem měl v životě ještě mnohokrát pochybnosti a stavy malé víry – tak hluboké a opravdové pochybnosti už jsem od té doby nikdy nezažil. Díky Bohu.

Bratři a sestry, Ježíš Kristus je naše jediná naděje. A je to *naše* naděje, jak Pavel správně říká. My jsme ti, kteří v sobě tuto naději – díky Duchu svatému – mají neustále. Možná někdy silně udusanou a hluboko zahrabanou. Ale přece jen stále přítomnou. A my ani nečekáme, že k této naději lidé přijdou sami od sebe. Je to dar. Boží dar. Proto se modlíme za to, aby stále více lidí "propadlo" této jediné, opravdové a skutečné naději.

A k tomu musíme připojit ještě jedno drobné vysvětlení: Co to vlastně je ta naděje? My toto slovo používáme už v posunutém a nebiblickém významu. Naděje – to je pro nás většinou ta nejslabší a nejméně pravděpodobná možnost. *Něco vím, něčemu věřím a v něco doufám. A to, v co doufám, je nejméně jisté. Vím, že mám 4 děti. Věřím, že s nimi oslavím letošní Vánoce. A doufám, že se dožiji dětí svých dětí.* Naděje – to je v našem běžném chápání ta nejslabší jistota. Proto někdy mluvíme o jiskřičce naděje. A nikdy o plameni naděje.

Ale to neměli na mysli novozákonní autoři, když mluvili o naději v Kristu. Pro ně byla naděje stejně zřejmá, jako vědění. Naděje – to je podle Bible vědění budoucnosti. Je to jistota, která se teprve projeví. Není to žádné: *Možná, snad, co kdyby přece jen...* Ale: *Jistě.* Ano, jakkoli se nám to může zdát paradoxní, když Nový zákon mluví o naději, pak myslí jistou naději. Jistou budoucnost. Jinými slovy: Křesťané všechno vsadili na jednu jedinou kartu – na Ježíše Krista. A na rozdíl od kasína, kde takoví hráči většinou končí s prázdnými kapsami, my nakonec zvítězíme a uspějeme. Protože jsme vsadili na tu správnou Boží kartu: Na Ježíše Krista, naši jedinou a jistou naději. Amen.